

НАРЕДБА ЗА ИЗИСКВАНИЯТА КЪМ БУТИЛИРАНИТЕ НАТУРАЛНИ МИНЕРАЛНИ, ИЗВОРНИ И ТРАПЕЗНИ ВОДИ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА ПИТЕЙНИ ЦЕЛИ

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С наредбата се определят изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели, и за пускане на пазара в Република България, които са:

1. добити и бутилирани на територията на Република България;
2. добити и бутилирани на територията на трета държава с изключение на натуралните минерални води от трети страни, включени в Списъка на натуралните минерални води, признати от държава-членка на Европейския съюз или държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, публикуван в „Официален вестник“ на Европейския съюз в съответствие с чл. 1 на Директива 2009/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 година относно експлоатацията и предлагането на пазара на натурални минерални води (ОВ L 164, 26.06.2009 г.), наричана по-нататък „Директива 2009/54/ЕО“.

Чл. 2. (1) На пазара може да бъде пусната бутилирана натурална минерална, изворна или трапезна вода, ако същата е предварително поставена в бутилка или друг вид потребителска опаковка, и се предлага под едно от следните наименования:

1. „натурална минерална вода“ – използва се за вода, която е безопасна от микробиологична гледна точка по смисъла на чл. 6, ал. 1, т. 3 и ал. 10 и чл. 30, ал. 1, т. 3, която произхожда от подземен воден хоризонт или находище и се появява на повърхността от извор, експлоатиран от една или повече естествени или изкуствено получени точки на излизане на повърхността, ефективно защитени срещу замърсяване, и на всички тези точки на излизане водата е с идентични характеристики. На всички точки на излизане натуралната минерална вода има постоянни характеристики (в рамките на естествените колебания): температура, минерален състав, съдържание на микроелементи и други съставки, които не се влияят от възможните колебания в дебита и остават непроменени поради подземния произход на водата, която е защитена срещу всички рискове от замърсяване. Отличава се ясно от обикновената питейна вода по своята същност, която се характеризира с минералното си съдържание, микроелементи или други съставки, придаващи ѝ специфични свойства, както и по първоначалната си чистота. Характеристики на натуралната минерална вода, които могат да придават благоприятни за здравето качества, са обект на геоложка, хидрогеоложка, физична, химична, физико-химична, радиологична и микробиологична оценки, а при необходимост и фармакологична, физиологична и клинична оценка по критериите, посочени в приложение № 1;

2. „изворна вода“ – използва се за вода, в естественото ѝ състояние, подходяща за консумация от човека в нейното природно състояние, бутилирана при източника и при производството на която са спазени изискванията на тази наредба;

3. „трапезна вода“ – използва се за всяка вода, произхождаща от подземно или повърхностно водно тяло, която след обработка отговаря на изискванията на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (обн., ДВ, бр. 30 от 2001 г.), но не отговаря на изискванията за натурална минерална или изворна вода;

4. „натурална минерална вода – естествено газирана“ – използва се за минерална вода, която в природното си състояние съдържа въглероден диоксид, като количеството му, съдържащо се в бутилираната вода, независимо от това дали е прилагана декантация или не, е същото (в рамките на обичайните граници на отклонение), както във водата при експлоатираните за добива ѝ точки на излизане на повърхността. В това определение се включват и натуралните минерални води, при които повторно е въведен въглероден диоксид, произхождащ от същия воден хоризонт или находище, в количество, равно на това, което е отделено в хода на техническите операции при бутилирането;

5. „натурална минерална вода, догазирана с газ от извора“ – използва се за минерална вода, която е газирана допълнително с въглероден диоксид, произхождащ от същия воден хоризонт или находище, и количеството му, съдържащо се в бутилираната вода, независимо от това дали е прилагана декантация, или не, е по-голямо от това във водата при експлоатираните за добива ѝ точки на излизане на повърхността;

6. „натурална минерална вода – газирана“ – използва се за минерална вода, към която е добавен въглероден диоксид с произход, различен от водния хоризонт или находището, от които произхожда водата;

7. „натурална минерална вода – напълно дегазирана“ или „натурална минерална вода – частично дегазирана“ – използва се за минерална вода, която при бутилирането е преминала съответната обработка по чл. 75б, ал. 3, т. 5 от Закона за храните;

8. „изворна вода – газирана“ или „трапезна вода – газирана“ – използва се за изворна или трапезна вода, в която изкуствено е добавен въглероден диоксид, който се отделя спонтанно и видимо при нормална температура и налягане;

9. „сода“ – използва се за газирана трапезна вода, която съдържа допълнително прибавен натриев хидрогенкарбонат повече от 570 mg/l.

(2) Забранява се пускането и предлагането на пазара на бутилирани води, предназначени за питейни цели, с наименования различни от определените в ал. 1.

(3) Забранява се използването на наименованията, определени в ал. 1, ако не са изпълнени изискванията на Закона за храните и на тази наредба.

Чл. 3. Наредбата не се прилага за:

1. води, които са лекарствен продукт по смисъла на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина;

2. минерални води, използвани при източника за лечебни, профилактични и рехабилитационни цели в лечебни заведения по смисъла на Закона за лечебните заведения и в балнеолечебни (медикул СПА) и таласотерапевтични центрове по смисъла на Закона за туризма;

3. минерални води, използвани при източника за пиене, хигиенни и спортно-рекреационни цели;

4. бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за износ в трети държави.

Глава втора

СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ МЯСТОТО НА ДОБИВАНЕ И КЪМ УСЛОВИЯТА НА ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА СЪОРЪЖЕНИЯТА ЗА ДОБИВ

Раздел I

Изисквания към натуралните минерални води

Чл. 4. (1) Бутилиране и пускане на пазара на натурална минерална вода, добита на територията на Република България, се извършва при спазване изискванията на Закона за храните, при условие че:

1. за минералната вода е предоставена концесия за добив при условията и по реда на Закона за водите;

2. конструкцията на използваните за добива и едно или повече съоръжения осигурява защита от замърсяване на водата и от смесване с води от по-горе разположени водоносни хоризонти и с повърхностни води;

3. режимът и условията на добиване на минералната вода са постоянни и не водят до промяна на физико-химичните, химичните, радиологичните и микробиологичните качества на водата, запазват нейните специфични характеристики и предотвратяват замърсяването ѝ;

4. съоръженията, използвани за добиване, транспортиране и съхраняване на минералната вода отговарят на действащите санитарно-технически изисквания и са изградени от материали, които не променят физико-химичните, химичните, радиологичните и микробиологичните качества на водата, запазват нейните специфични характеристики и предотвратяват замърсяването ѝ;

5. водата се довежда до бутилиращото предприятие чрез директна тръбопроводна връзка;

6. за всяко от използваните за добива съоръжения има определена и изградена санитарно-охранителна зона;

7. за минералната вода, има издаден сертификат по реда на чл. 67 от Закона за храните;

8. за натуралната минерална вода има издадена заповед за признаване по реда на чл. 69 от Закона за храните и същата е включена в списъка на признатите натурални минерални води по чл. 68 от Закона за храните.

(2) Не се допуска транспортиране с превозни средства на минерална вода с цел използването ѝ за бутилиране на натурална минерална вода.

Чл. 5. (1) Министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър издава сертификат съгласно чл. 67 от Закона за храните, който удостоверява, че по произход, състав и свойства минералната вода е подходяща за бутилиране за питейни цели.

(2) Сертификатът по ал. 1 се издава въз основа на анализи и заключения от проведените съобразно приложение № 1 проучвания и оценки за състав и свойства на минералната вода по образец съгласно приложение № 2.

(3) За издаване на сертификат по чл. 67 от Закона за храните се провеждат четирикратно изпитвания през интервал от три месеца по микробиологични, физико-химични, химични и радиологични показатели.

(4) Подновяването на сертификата се извършва по реда на чл. 67, ал. 9 от Закона за храните въз основа на актуални данни от проведените съобразно приложение № 1 проучвания и резултатите от извършването на еднократен анализ на водата при всяка от използваните за добив точки на излизане на повърхността по физико-химични, химични, микробиологични и радиологични показатели.

Чл. 6. (1) Минералната вода при мястото на добиването ѝ не трябва да надвишава максималните стойности за:

1. съдържание на естествено присъстващите съставки съгласно приложение № 3;
2. радиологичните качества съгласно приложение № 4;
3. микробиологичните качества съгласно приложение № 5, табл. 1. Общият брой колонии на жизнеспособни микроорганизми на натуралната минерална вода, установяван при всяка от експлоатираните с цел бутилиране точки на излизане на водата на повърхността, трябва да съответства на нейната естествена микрофлора и да дава достатъчни доказателства, че използваните за добива ѝ точки на излизане на повърхността са защитени от всякакво замърсяване.

(2) Отклонения от показателите по ал. 1, т. 1 за естествено съдържащите се във водата съставки, които не са резултат от замърсяване при експлоатираните точки на излизане на повърхността, се допуска за елементи и съединения, които могат да бъдат отстранени при последваща обработка на водата, съгласно чл. 75б, ал. 4 от Закона за храните. Натуралната минерална вода при бутилирането ѝ не трябва да надвишава максималните стойности съгласно приложение № 3.

(3) При констатирано несъответствие с контролните нива по показателите обща алфа- и обща бета-активност се извършват допълнителни анализи и оценки за съдържание на конкретни радионуклиди в минералната вода с цел установяване на съответствие с показателя индикативна доза.

(4) За невключени в ал. 1, т. 1, 2 и 3 показатели, необходими за целите на оценка на характеристиките, качествата на водата и възможно неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве, в процеса на издаването или подновяването на сертификата по чл. 67 от Закона за храните се използват и данни от предходно проведени проучвания или мониторинг, провеждан по реда на Наредба № 1 от 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води (обн., ДВ, бр. 87 от 2007 г.) и/или при издаване на балнеологична оценка по реда на чл. 75, ал. 3 от Закона за здравето.

(5) Съответствието на химичните елементи и съединения се установява при издаването или подновяването на сертификата по чл. 67 от Закона за храните и при провеждането на мониторинг най-малко четири пъти в годината, през различни сезони, като ежегодният мониторинг включва всички химични елементи и съединения по сертификата и три пъти годишно по характерните за съответната натурална минерална вода показатели.

Химични елементи и съединения в минералната вода могат да се съдържат в определените граници, само ако те са естествени съставки на минералната вода, а не са резултат от замърсяване на находището и използваните за добива ѝ точки на излизане на повърхността, с цел бутилиране.

(6) За целите на официалния контрол, издаването или подновяването на сертификат по чл. 67 от Закона за храните и провеждането на мониторинг, използваните методи за анализ на химичните елементи и съединения по ал. 1, т. 1 трябва да отговарят на изискванията съгласно приложение № 6.

(7) Съответствието по радиологични показатели се установява при издаването или подновяването на сертификата по чл. 67 от Закона за храните и при провеждането на мониторинг най-малко веднъж годишно.

(8) Съответствието по микробиологични показатели на минералната вода с изискванията съгласно приложение № 5, табл. 1 се установява при издаването или подновяването на сертификата по чл. 67 от Закона за храните и при провеждания мониторинг при използваните за добива на водата точки на излизане на повърхността с цел бутилиране през интервал от два месеца.

(9) Мониторингът по ал. 5, 7 и 8 се провежда от лицата, осъществяващи дейностите по добив, бутилиране и предлагане на пазара на натуралната минерална вода, съгласувано с органите на официалния контрол.

(10) Не се допуска наличие на патогенни микроорганизми и паразити в минералната вода при експлоатираните за добива ѝ точки на излизане на повърхността. По епидемиологични показания регионалните здравни инспекции по регистрация на обектите за бутилиране могат да разпоредят провеждането на анализи за съдържание на патогенни микроорганизми и паразити.

Раздел II

Изисквания към изворните води

Чл. 7. (1) Бутилиране и пускане на пазара на изворна вода, добита на територията на Република България, се извършва при спазване изискванията на Закона за храните и при условие че:

1. добивът ѝ се осъществява въз основа на издадено на бизнес оператора разрешително за водовземане по реда на Закона за водите;
2. конструкцията на използваните за добива ѝ едно или повече съоръжения осигурява защита от замърсяване на водата от смесване с води от по-горе разположени водоносни хоризонти и с повърхностни води;
3. за изворната вода има издаден сертификат по реда на чл. 67 от Закона за храните;
4. за изворната вода има издадена заповед за признаване по реда на чл. 69 от Закона за храните и същата е включена в списъка на признатите изворни води по чл. 68 от Закона за храните;
5. режимът и условията на добиване на изворната вода са постоянни и не водят до промяна на физико-химичните, химичните, радиологичните и микробиологичните качества на водата, запазват нейните специфични характеристики и предотвратяват замърсяването ѝ;

6. съоръженията, използвани за добив, транспортиране и съхраняване на изворната вода отговарят на действащите санитарно-технически изисквания, изградени са от материали, които не променят физико-химичните, химичните, радиологичните и микробиологичните качества на водата, запазват нейните характеристики и предотвратяват замърсяването ѝ;

7. водата се довежда до бутилиращото предприятие чрез директна тръбопроводна връзка;

8. за всяко от използваните за добива на изворната вода съоръжения има определена и изградена санитарно-охранителна зона.

(2) Не се допуска транспортиране с превозни средства на изворна вода с цел използването ѝ за бутилиране на изворна вода.

Чл. 8. (1) Министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър издава сертификат по реда на чл. 67 от Закона за храните, който удостоверява, че по произход, състав и свойства изворната вода е подходяща за бутилиране за питейни цели.

(2) Сертификатът по ал. 1 се издава по образец съгласно приложение № 7 въз основа на:

1. документи, анализи и заключения, доказващи съответствие с изискванията по чл. 7, т. 1, 2, 5, 6, 7 и 8 и приложение № 1;

2. протоколи от проведени изпитвания на водата при всяка от експлоатираните за добива ѝ точки на излизане на повърхността, съобразно ал. 3 и 4 за състав и свойства на изворната вода;

3. геоложка, хидрогеоложка, физико-химична, химична, радиологична и микробиологична оценка на характеристиките на изворната вода за съответствие с изискванията на Наредба № 1 от 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води, Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, и критериите, посочени в приложение № 1, които са приложими към изворните води.

(3) За издаване на сертификат по ал. 1 се провеждат четирикратно изпитвания през интервал от три месеца по микробиологични, физико-химични, химични и радиологични показатели.

(4) Подновяването на сертификата се извършва по реда на чл. 67, ал. 9 от Закона за храните въз основа на актуални данни от проведените по ал. 2 проучвания и резултатите от извършването на еднократен анализ на водата при всяка от използваните за добива ѝ точки на излизане на повърхността по физико-химични, химични, микробиологични и радиологични показатели.

Чл. 9. (1) По физико-химични, химични и радиологични показатели изворната вода, включително и при мястото ѝ на добиване, трябва да съответства на изискванията на приложение № 1, табл. Б, В, Г1 и Г2 на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

(2) Отклонения от показателите по ал. 1 за естествено съдържащите се във водата съставки, които не са резултат от замърсяване при експлоатираните точки на излизане на повърхността, се допуска за елементи и съединения, които могат да бъдат отстранени при последваща обработка на водата, съгласно чл. 75б, ал. 4 от Закона за храните. Изворната

вода при бутилирането ѝ не трябва да надвишава максималните стойности съгласно приложение № 1, табл. Б, В, Г1 и Г2 на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

(3) При констатирано несъответствие на контролните нива по показателите обща алфа- и обща бета-активност се извършват допълнителни анализи и оценки за съдържание на конкретни радионуклиди в изворната вода с цел установяване на съответствие с показателя индикативна доза.

(4) Съответствие по физико-химични и химични показатели се установява при издаване или подновяване на сертификата по чл. 67 от Закона за храните и при провеждане на мониторинг на водата при всяка от експлоатираните за добива ѝ с цел бутилиране точки на излизане на повърхността най-малко веднъж годишно по всички физико-химични и химични показатели, включени в сертификата, и три пъти годишно по показатели, характерни за изворната вода.

(5) Съответствие по радиологични показатели се установява при издаване или подновяване на сертификата по чл. 67 от Закона за храните и по показателите от приложение № 1, табл. Г2 на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, при провеждане на мониторинг на водата при всяка от използваните за добива ѝ точки на излизане на повърхността с цел бутилиране най-малко веднъж годишно.

(6) При мястото на добиване изворната вода трябва да съответства на микробиологичните показатели, посочени в приложение № 5, табл. 1. Общият брой колонии на жизнеспособни микроорганизми на изворната вода, установяван при всяка от експлоатираните, с цел бутилиране, точки на излизане на водата на повърхността, трябва да съответства на нейната естествена микрофлора и да дава достатъчни доказателства, че използваните за добива ѝ точки на излизане на повърхността са защитени от всякакво замърсяване.

(7) Съответствие по микробиологични показатели съгласно приложение № 5, табл. 1 се установява при издаване или подновяване на сертификата по чл. 67 от Закона за храните и при провеждане на мониторинг на водата при всяка от използваните за добива ѝ точки на излизане на повърхността с цел бутилиране най-малко веднъж на два месеца.

(8) За невключени в ал. 1 показатели, необходими за целите на оценка на характеристиките, качествата на водата и възможно неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве, в процеса на издаване или подновяване на сертификата по чл. 67 от Закона за храните, се използват и данни от предходно проведени проучвания или мониторинг, провеждан по реда на Наредба № 1 от 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води.

(9) Мониторингът по ал. 4, 5 и 7 се провежда от лицата, осъществяващи дейностите по добив, бутилиране и предлагане на пазара на изворната вода, съгласувано с органите на официалния контрол.

(10) Не се допуска наличие на патогенни микроорганизми и паразити в изворната вода при експлоатираните за добива ѝ точки на излизане на повърхността. По епидемиологични показания регионалните здравни инспекции по регистрация на обектите за бутилиране могат да разпоредят провеждането на анализи за съдържание на патогенни микроорганизми и паразити.

Раздел III

Изисквания към трапезните води

Чл. 10. (1) За производството на трапезна вода се допуска използването на основни суровини:

1. питейна вода по смисъла на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели;

2. вода, добивана от бизнес оператора чрез едно или повече собствени водовземни съоръжения и/или която е част от собствена водоснабдителна система;

3. минерална или изворна вода.

(2) В случаите по ал. 1, т. 1 вода от водоснабдителната система на населеното място се ползва въз основа на договор с водоснабдителното дружество, в който е посочено, че същата се доставя и за бутилиране.

(3) В случаите по ал. 1, т. 2 за водата има издадено разрешителното за водовземане, въз основа на което е предоставено правото за ползване.

(4) В случаите по ал. 1, т. 3 предлаганата на пазара трапезна вода не може да има идентични характеристики с използваните суровини.

(5) За производството на трапезна вода може да се използват допълнителни суровини като:

1. въглероден диоксид;

2. добавки, разрешени за влягане в производството на трапезни води в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 1333/2008 г. на Европейския парламент и на Света от 16 декември 2008 г. относно добавките в храните (ОВ, L 354, 31.12.2008 г.).

(6) Водата по ал. 1, в състоянието в което се доставя в производствения обект или след нейната обработка и при предлагането ѝ на пазара, трябва да съответства по:

1. физико-химични, химични и радиологични показатели съгласно приложение № 1, табл. Б, В, Г1 и Г2 на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели;

2. микробиологични показатели съгласно приложение № 5.

(7) В трапезната вода не се допуска наличие на:

1. патогенни микроорганизми и паразити;

2. остатъчни дезинфектанти и реагенти;

3. утайки, видими частици, наличие на оцветяване и мътност.

Чл. 11. (1) На водата по чл. 10, ал. 1, в случаите когато същата не се доставя чрез директна тръбопроводна връзка от водопроводната мрежа на населените места, се извършва мониторинг:

1. най-малко веднъж годишно по всички физико-химични и химични показатели по приложение № 1, табл. Б и В на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, и три пъти годишно по характерни за водата показатели;

2. най-малко веднъж на два месеца по микробиологичните показатели, определени в приложение № 5;

3. най-малко веднъж годишно по радиологични показатели, определени в приложение № 1, табл. Г2 на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

(2) При констатирано несъответствие на контролните нива по показателите обща алфа- и обща бета-активност се извършват допълнителни анализи и оценки за съдържание на конкретни радионуклиди с цел установяване на съответствие с показателя индикативна доза.

(3) По епидемиологични показания регионалните здравни инспекции по регистрация на обектите за бутилиране могат да разпоредят провеждането на анализи за съдържание на патогенни микроорганизми и паразити.

(4) Мониторингът по ал. 1, т. 1, 2 и 3 се провежда от лицата, осъществяващи дейностите по добив, бутилиране и предлагане на пазара на трапезната вода, съгласувано с органите на официалния контрол.

Глава трета

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА МЕТОДИТЕ ЗА ОБРАБОТКА

Чл. 12. Натуралната минерална вода и изворната вода в състава, в който се намират при експлоатираните за бутилирането им точки на излизане на повърхността, не може да са обект на никакво друго обогатяване освен чрез въвеждане или повторно въвеждане на въглероден диоксид (газиране или догазиране) при условията, определени в чл. 2, ал. 1, т. 4, 5, 6 и 8.

Чл. 13. (1) Извън случаите по чл. 12, натуралните минерални води и изворните води в състоянието си при експлоатираните за бутилирането им точки на излизане на повърхността, не може да са обект на никаква допълнителна обработка в производствения процес, освен тази, регламентирана в чл. 75б, ал. 3 от Закона за храните.

(2) Не се допуска обработката по ал. 1 да води до формиране на остатъци с концентрация, надвишаваща максималните стойности, посочени в приложение № 8, или на остатъци, които могат да доведат до риск за здравето на хората.

(3) Предоставените по реда на чл. 75б, ал. 11, т. 2 от Закона за храните протоколи, следва да съдържат данни и за съдържание на остатъци от обработката, посочени в приложение № 8 и други остатъчни вещества, идентифицирани от бизнес оператора, съобразно вида и обработката на водата.

Чл. 14. Използването на обогатен с озон въздух за обработка на минерална и изворна вода се допуска, когато са спазени изискванията на чл. 75б, ал. 5 от Закона за храните и при условие че:

1. обработката не води до формиране на остатъци с концентрация, надвишаваща максималните стойности, посочени в приложение № 8, или на остатъци, които могат да доведат до риск за здравето на хората;

2. минералната и изворната вода преди обработката отговарят на микробиологичните критерии, определени в чл. 6, чл. 9 и приложение № 5, табл. 1.

Чл. 15. Изискванията на чл. 13, ал. 1 не се отнасят за случаите, когато минерални или изворни води са суровина за производството на трапезна вода, на безалкохолни и други напитки.

Чл. 16. (1) Използването на методите за обработка се извършва по реда и при спазване на условията, регламентирани в чл. 75а – 75в от Закона за храните.

(2) При обработката на трапезна вода се спазват и изискванията на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

(3) По показатели обработената трапезна вода трябва да отговаря на изискванията на тази наредба и на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

(4) В случаите, когато при производството на трапезна вода се използва обогатен с озон въздух, обработката не трябва да води до формиране на посочените в приложение № 8 остатъци в концентрации, надвишаващи определените стойности, както и до образуване на други остатъци, които могат да представляват риск за здравето на хората.

(5) При производството на трапезна вода бизнес операторът уведомява писмено регионалната здравна инспекция по регистрация на обекта за всички случаи на въвеждане на ново технологично оборудване и при подмяна на технология и/или метод, използвани в процеса на бутилиране, в 7-дневен срок от нейното настъпване, като предоставя данни за промените и протоколи от проведени изпитвания след приложената обработка, извършени от акредитирана лаборатория, за съответствие на обработената вода с приложимите изисквания на тази наредба и на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, както и за съдържание на остатъци от обработката, посочени в приложение № 8 и други остатъчни вещества, идентифицирани от бизнес оператора, съобразно обработката на водата.

(6) Информацията по ал. 5 се предоставя с цел преглед на прилаганата мониторингова програма по чл. 11.

(7) В случаите, в които при производството на трапезна вода се прилага обработка бизнес операторът е длъжен да предприеме всички необходими мерки за гарантиране ефективността и безопасността на обработката и да съдейства на компетентния контролен орган при извършване на проверки.

(8) За всеки прилаган метод на обработка на трапезна вода, бизнес операторът въвежда програма за контрол, с която осигурява правилното функциониране на отделните етапи от обработката на водата по отношение на поддържане съответствието ѝ с изискванията на наредбата.

(2) Етапите и процедурите по обработка на трапезна вода се изпълняват при спазване на добрите производствени практики и принципите на НАССР, установени с Регламент (ЕО) № 852/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно хигиената на храните (ОВ, специално българско издание 2007 г., глава 13, том 44), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 852/2004“, и на приложимите изисквания, определени в наредбите по чл. 6 и 7 от Закона за храните.

Глава четвърта

ЕТИКЕТИРАНЕ

Чл. 17. (1) Информацията при етикетирането на потребителските опаковки на бутилирани натурални минерални води, предназначени за пускане на пазара на територията на Република България, се представя и на български език.

(2) На етикета се посочва наименованието на водата съгласно чл. 2, ал. 1. За натуралните минерални води, бутилирани на територията на Република България или внос от трети страни, върху етикета се изписва и търговското описание, съгласно заповедта за признаване по чл. 69 от Закона за храните, съответно по чл. 72 от Закона за храните, ако имат такова.

(3) При спазване изискванията на Регламент (ЕС) 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. за предоставяне на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕС) № 608/2004 на Комисията (ОВ, L 304, 22.11.2011 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 1169/2011“, и на наредбата по чл. 19 от Закона за храните етикетът на потребителската опаковка на бутилираната натурална минерална вода трябва да съдържа и следната задължителна информация:

1. мястото на експлоатация на извора и името на извора;

2. данни от физико-химичния и химичния анализ на водата, определящи характерния ѝ състав съгласно сертификата по чл. 67 от Закона за храните – съдържание на аниони, катиони и микроелементи, стойности за обща минерализация, електропроводимост и активна реакция (активната реакция не се посочва за газирани води). За случаите по т. 3 задължително се посочва и съдържанието на флуорид;

3. ако натуралната минерална вода е със съдържание на флуорид над 1,5 mg/l, на етикета задължително се изписва текстът: „Съдържа флуорид над 1,5 mg/l. Не е подходяща за всекидневна употреба от кърмачета и деца под 7-годишна възраст.“. Надписът се поставя в непосредствена близост до търговското описание на продукта и трябва да е ясно различим;

4. данни за приложена обработка по чл. 75б, ал. 3, т. 2 и 4 от Закона за храните, ако има такава. Когато е извършвана обработка с обогатен с озон въздух, в близост до данните по т. 2 се поставя следният текст: „На водата е извършена обработка с обогатен с озон въздух.“;

5. данни за приложената обработка по чл. 75б, ал. 3, т. 3 от Закона за храните, ако има такава, в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 115/2010 на Комисията от 9 февруари 2010 година за определяне на условията за използване на активиран алуминиев оксид за отстраняване на флуорид от натурални минерални води и изворни води (ОВ L 37, 10.02.2010 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 115/2010“.

(4) Върху етикета могат да се поставят и някои от означенията, дадени в приложение № 9, в случаите, когато качествата на натуралната минерална вода отговарят на посочените критерии.

Чл. 18. (1) Наименованието на местност, населено място или място може да се включи в текста на търговското описание по чл. 17, ал. 2, при условие че се отнася за

натурална минерална вода, чийто извор се експлоатира на мястото, посочено в описанието, и че то не е подвеждащо по отношение на мястото на експлоатация на извора.

(2) Забранява се предлагането на пазара на натурална минерална вода от един и същ извор под повече от едно търговско описание.

(3) В случай че търговското описание, с което натуралната минерална вода се пуска на пазара, е различно от името на извора или мястото на неговата експлоатация, това място на експлоатация или наименованието на извора се изписват на етикета с букви, чиито височина и широчина са поне един и половина пъти по-големи от най-голямата буква, използвана в търговското описание.

(4) Разпоредбата на ал. 1 се прилага и за случаите, когато търговското описание се използва при каквато и да е реклама на натуралната минерална вода.

Чл. 19. (1) Забранява се, както върху опаковката или етикета, така и при реклама под каквато и да е форма на натурална минерална вода, да се използват указания, обозначения, търговски марки, изображения или други знаци, независимо дали са фигуративни или не, които предполагат характеристика, която водата не притежава, по-специално по отношение на нейния произход, дата на разрешението за експлоатация, резултати от анализите или всякакви позовавания и препратки, аналогични на гаранция за автентичност.

(2) Забранява се поставянето на указания върху етикета или опаковката, които приписват на натуралната минерална вода свойства, свързани с профилактика и лечение.

Чл. 20. При производството на безалкохолни напитки с натурална минерална вода се допуска на етикетите изписването на текст: „с натурална минерална вода от ...“, „произведено с натурална минерална вода от ...“ или друг с аналогично значение, при условие че на етикета е представена информация за името на находището, от което тя е добита, съгласно заповедта за признаване по чл. 69 от Закона за храните и/или съгласно списъците по чл. 1, пар. 5 от Директива 2009/54/ЕО.

Чл. 21. (1) Информацията при етикетирането на потребителските опаковки на изворни води, предназначени за пускане на пазара на територията на Република България, се представя и на български език.

(2) На етикета задължително се посочва наименованието съгласно чл. 2, ал. 1. За изворните води, бутилирани на територията на Република България или внос от трети страни, върху етикета се изписва и търговското описание, съгласно заповедта за признаване по чл. 69 от Закона за храните, съответно по чл. 72 от Закона за храните, ако имат такова.

(3) При спазване изискванията на Регламент (ЕС) № 1169/2011 и наредбата по чл. 19 от Закона за храните етикетът на потребителската опаковка на изворната вода трябва да съдържа и следната задължителна информация:

1. мястото на експлоатация на извора и името на извора;
2. данни за електропроводимост и активна реакция (активна реакция не се посочва за газирани води);
3. данни за приложена обработка по чл. 75б, ал. 3, т. 2 и 4 от Закона за храните, ако има такава В случаите, когато е извършвана обработка с обогатен с озон въздух, в близост

до данните по т. 2 се изписва текстът: „На водата е извършена обработка с обогатен с озон въздух.“;

4. данни за приложената обработка по чл. 75б, ал. 3, т. 3 от Закона за храните, ако има такава, в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 115/2010.

(4) При производството на безалкохолни напитки с изворна вода се допуска на етикетите изписването на текст: „с изворна вода от ...“, „произведено с изворна вода от ...“ или друг с аналогично значение, при условие че на етикета е представена информацията, съгласно заповедта за признаване по чл. 69 от Закона за храните.

Чл. 22. (1) Наименованието на местност, населено място или място може да се включи в текста на търговското описание по чл. 21, ал. 2, при условие че се отнася за изворна вода, чийто извор се експлоатира на мястото, посочено в описанието, и че то не е подвеждащо по отношение на мястото на експлоатация на извора.

(2) Забранява се предлагането на пазара на изворна вода от един и същ извор под повече от едно търговско описание.

(3) В случай че търговското описание, с което изворната вода се пуска на пазара, е различно от извора или от мястото на неговата експлоатация, това място на експлоатация или наименованието на извора се изписват на етикета с букви, чиито височина и широчина са поне един и половина пъти по-големи от най-голямата буква, използвана в търговското описание.

(4) Разпоредбата на ал. 1 се прилага и за случаите, когато търговското описание се използва при каквато и да е реклама на изворната вода.

Чл. 23. (1) Забранява се, както върху опаковката или етикета, така и при реклама под каквато и да е форма на изворна вода, да се използват указания, обозначения и търговски марки, изображения или други знаци, независимо дали са фигуративни или не, които могат да предизвикат объркване с натурална минерална вода и по-конкретно с описанието „минерална вода“.

(2) Забранява се поставянето на обозначения върху етикета или опаковката, които приписват на изворната вода свойства, свързани с профилактика и лечение.

Чл. 24. (1) Информацията при етиктирането на потребителските опаковки на трапезни води, предназначени за пускане на пазара на територията на Република България, се представя и на български език.

(2) На етикета задължително се посочва наименованието съгласно чл. 2, ал. 1. При ползването на наименованието по чл. 2, ал. 1, т. 9, върху етикета се посочва и съдържанието на натриев хидрогенкарбонат в mg/l.

(3) При спазване изискванията на Регламент (ЕС) № 1169/2011 и наредбата по чл. 19 от Закона за храните етикетът на потребителската опаковка на бутилираната трапезна вода трябва да съдържа и следната задължителна информация:

1. данни за приложена обработка на водата, ако има такава, като задължително се посочват използваните методи;

2. в случаите, когато е извършвана обработка с обогатен с озон въздух, се поставя следният текст: „На водата е извършена обработка с обогатен с озон въздух.“.

Чл. 25. (1) Забранява се върху опаковката или етикетите, както и при рекламирането под каквато и да е форма на бутилирана трапезна вода да се използват търговски описания и търговски марки, текстове, символи, указания, названия, фигури, знаци и други подобни, както и да се назовават каквито и да са географски имена, които могат да доведат до заблуда на потребителя относно произхода, качествата и свойствата на бутилираната трапезна вода или да предизвикат объркване с бутилирани натурални минерални и изворни води.

(2) За трапезна вода, която се бутилира от водоснабдителна система на населено място, без промяна на физико-химичните показатели на водата, върху етикета се изписва текстът: „Бутилирана от водопроводната мрежа на ...“, като текстът се допълва с наименованието на конкретното населено място.

(3) В случаите, когато за производството на трапезна вода като суровина се използва минерална или изворна вода, на етикета не се допуска използването на означенията „минерална вода“, „изворна вода“ и „минерален състав“, както и използване на обозначения, указващи произхода на използваните за производството ѝ основни суровини.

(4) Забранява се поставянето на указания върху етикета или опаковката, които приписват на трапезната вода свойства, свързани с профилактика и лечение.

Глава пета

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ВНОС ОТ ТРЕТИ ДЪРЖАВИ

Чл. 26. Вносът на натурални минерални води, добити и бутилирани на територията на трета държава, които не са признати от друга държава-членка на Европейския съюз и не са вписани в Списъка на признатите натурални минерални води, както и на изворни води, добити и бутилирани на територията на трета държава, се извършва след издаване на заповед за признаване на водата съгласно чл. 72 от Закона за храните.

Чл. 27. Пускането и предлагането на пазара на бутилирана натурална минерална, изворна или трапезна вода по чл. 26 се осъществява при спазване на изискванията на глава четвърта.

Чл. 28. Предлаганите на пазара на територията на Република България бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води по чл. 26 трябва да отговарят на всички приложими изисквания на Закона за храните и на тази наредба.

Глава шеста

СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УСЛОВИЯТА ЗА БУТИЛИРАНЕ И ПРЕДЛАГАНЕ НА ПАЗАРА НА НАТУРАЛНИ МИНЕРАЛНИ, ИЗВОРНИ И ТРАПЕЗНИ ВОДИ

Чл. 29. На всички етапи на своята дейност бизнес операторите, осъществяващи производство и предлагане на пазара на бутилирани води, трябва да осигурят изпълнението

на приложимите изисквания на Регламент (ЕО) № 852/2004 и актовете по неговото прилагане, както и на Закона за храните и подзаконовите актове по неговото прилагане.

Чл. 30. (1) Бутилираната натурална минерална вода при производствената линия за пълнене и в потребителските опаковки, предназначени за краен потребител, трябва да:

1. не надвишава максималните стойности за съдържание на елементи и съединения съгласно приложение № 3. Химични елементи и съединения съгласно приложение № 3 могат да се съдържат в натуралните минерални води в определените граници, само ако те са естествени съставки на минералната вода, а не са резултат от замърсяване на находището и използваните за добиването ѝ точки на излизане на повърхността, или при процеса на бутилиране, и същите са посочени в сертификата по чл. 67 от Закона за храните;

2. съответства по радиологични показатели на изискванията на приложение № 4;

3. отговаря на микробиологичните изисквания, посочени в приложение № 5, табл. 2.

(2) Не се допуска наличие на патогенни микроорганизми и паразити.

(3) При спазване на изискванията по ал. 1, т. 3 и ал. 2 и условията за експлоатация на етап предлагане на пазара:

1. развитието на естествена микрофлора на натуралната минерална вода може да е резултат само от нормалното увеличение на микрофлората, установена при експлоатираните за добива ѝ точки на излизане на повърхността;

2. бутилираната натурална минерална вода не може да има органолептични отклонения (утайки, видими частици, наличие на оцветявания, мътност и др.) и други механични примеси или замърсители.

(4) Методите за анализ на химичните елементи и съединения по ал. 1, т. 1 трябва да отговарят на изискванията съгласно приложение № 6.

Чл. 31. (1) Бутилираната изворна вода при производствената линия за пълнене и в потребителските опаковки, предназначени за краен потребител, трябва да:

1. не надвишава максималните стойности по физико-химични, химични и радиологични показатели, посочени в приложение № 1, табл. Б, В, Г1 и Г2 на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели. Химични елементи и съединения могат да се съдържат в бутилираните изворни води в определените граници, само ако те са естествени съставки на изворната вода, а не са резултат от замърсяване на подземните води и експлоатираните за добива ѝ точки на излизане на повърхността или при процеса на бутилиране, и същите са посочени в сертификата по чл. 67 от Закона за храните;

2. отговаря на микробиологичните изисквания съгласно приложение № 5, табл. 2.

(2) Не се допуска наличие на патогенни микроорганизми и паразити.

(3) При спазване на изискванията на ал. 1, т. 2 и ал. 2 и условията за експлоатация на етап предлагане на пазара:

1. развитието на естествена микрофлора на изворната вода може да е резултат само от нормалното увеличение на микрофлората, установена при експлоатираните за добива ѝ точки на излизане на повърхността;

2. бутилираната изворна вода не може да има органолептични отклонения (утайки, видими частици, наличие на оцветявания, мътност и др.) и други механични примеси или замърсители.

(4) Методите за анализ трябва да отговарят на изискванията съгласно Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

Чл. 32. (1) Бутилираната трапезна вода при производствената линия за пълнене и в потребителските опаковки, предназначени за краен потребител, трябва да:

1. не надвишава максималните стойности по физико-химични, химични и радиологични показатели, посочени в приложение № 1, табл. Б, В, Г1 и Г2 на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели;

2. отговаря на микробиологичните изискванията съгласно приложение № 5, табл. 2.

(2) Не се допуска наличие на патогенни микроорганизми, паразити, органолептични недостатъци (утайки, видими частици, наличие на оцветявания, мътност и др.) и други механични примеси и остатъци от дезинфектанти и реагенти в бутилираната трапезна вода.

(3) Методите за анализ трябва да отговарят на изискванията съгласно Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

Чл. 33. (1) В хода на технологичния процес бизнес операторите, които произвеждат бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води, извършват контрол за съответствие:

1. за натуралните минерални и изворните води – на водата при всяка от използваните за добива ѝ точки на излизане на повърхността, а за трапезните води – на водата, използвана като суровина за производството ѝ, съобразно изискванията, посочени в чл. 6, 9 и 11;

2. на водата в пункта на наливането ѝ в опаковките и други идентифицирани от бизнес оператора критични точки на технологичния процес:

а) по микробиологични показатели;

б) по характерни физико-химични показатели;

в) по радиологични показатели;

г) за съдържание на остатъци съгласно приложение № 8, когато е извършвана обработка с обогатен с озон въздух, както и за остатъци, които могат да представляват риск за здравето на хората, идентифицирани от бизнес оператора;

3. на стъклените бутилки – за остатъчни количества от детергенти, биоциди и бактериална чистота;

4. на пластмасовите бутилки и другите опаковки – за бактериална чистота след изплакване и за миграция на нискомолекулни или други вредни вещества във водата, съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 10/2011 на Комисията от 14 януари 2011 г. относно материалите и предметите от пластмаси, предназначени за контакт с храни (ОВ, L 12, 15.01.2011 г.);

5. на партидите от готовата продукция.

(2) Честотата на контрола по ал. 1 се определя от бизнес оператора в технологичната документация за продукта и прилаганите от него система за управление на безопасността на храните и/или добри производствени практики.

(3) За технологичните параметри на производствения процес и лабораторните анализи се водят записи.

(4) Изследванията, които бизнес операторът провежда с цел собствени наблюдения на производствения процес, могат да бъдат извършвани в собствена лаборатория и/или възлагани на акредитирана лаборатория.

Чл. 34. (1) Когато се установи, че дадена стойност на показател на добиваната минерална или изворна вода се отклонява от естествените колебания за стойността, посочена в сертификата по чл. 67 от Закона за храните, и от границите, определени в технологичната документация, или са налице други факти, които показват наличие на замърсяване на водата, бизнес операторът незабавно преустановява производствения процес по бутилиране и уведомява регионалната здравна инспекция по регистрация на обекта за установените отклонения.

(2) Възстановяването на производствения процес се извършва само след получаване на резултати от анализи от акредитирана лаборатория, доказващи съответствието на водата при добиването ѝ с изискванията на наредбата.

Чл. 35. (1) При установяване на микробиологично замърсяване на технологичната линия или при съмнение за такова бизнес операторът спира незабавно производствения процес за извършване на основно почистване, измиване и дезинфекция с подходящи препарати, като уведомява регионалната здравна инспекция по регистрация на обекта за установеното отклонение и предприетите мерки.

(2) Възстановяването на производствения процес се извършва само след промиване на инсталацията за бутилиране и получаване на трикратни лабораторни резултати, доказващи отсъствието на остатъци от детергенти и биоциди и съответствието на водата на пункта на наливането ѝ в бутилката с изискванията на наредбата.

Чл. 36. Затварянето на бутилките и другите видове опаковки се извършва по начин, който предотвратява всякаква възможност за подмяна на съдържанието или замърсяване на бутилираните води, предназначени за питейни цели.

Чл. 37. При установяване на микробиологично замърсяване или отклонения по физико-химични, химични и радиологични показатели над допустимите нива съгласно тази наредба в партиди от готовата продукция, бизнес операторът спира незабавно производствения процес и не допуска пускането на пазара на несъответстващите на нормативните изисквания партиди.

Чл. 38. Във всички случаи на несъответствия с изискванията към бутилираните води бизнес операторът е длъжен да проведе или да възложи проучване за установяване на причината и незабавно да предприеме всички необходими действия за тяхното отстраняване, като своевременно предостави информация на регионалната здравна инспекция по регистрация на обекта за причините и предприетите действия.

Чл. 39. Бизнес операторът уведомява писмено регионалната здравна инспекция по регистрация на обекта за всеки случай на въвеждане на ново технологично оборудване или

на промяна на технология и/или метод, използвани в процеса на бутилиране, в 7-дневен срок от извършване на промяната с цел преглед на прилаганата мониторингова програма по чл. 6, 9 или 11.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. „Акредитирана лаборатория“ е лаборатория, акредитирана за обхвата на провежданите съгласно изискванията на наредбата анализи, измервания и/или изпитвания от национален орган за акредитация, който е страна по Многостранното споразумение за взаимно признаване на Европейската организация за акредитация за съответната област или отговаря на изискванията за признаване съгласно чл. 5а, ал. 2 от Закона за националната акредитация на органи за оценяване на съответствието.

2. „Бутилирана вода“ е вода, за която компетентният орган е одобрил ползването ѝ за бутилиране за питейни цели и същата се предлага на потребителя предварително опакована в потребителска опаковка и/или бутилка.

3. „Естествена микрофлора“ е обичайно установимият общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми във водата при точките на излизане на повърхността преди каквато и да е обработка на минералната или изворната вода, чийто качествен и количествен състав е определен при вземане предвид на изискванията на приложение № 5, табл. 1 и е периодически контролиран.

4. „Естествени колебания“ за минерални и изворни води са отклоненията от средната стойност за конкретния показател, които не следва да бъдат повече от $\pm 20\%$ от посочената стойност в сертификата по чл. 67 от Закона за храните.

5. „Място на експлоатация на извора“ е местност, населено място или място, където се намира изворът, или където водата се бутилира.

§ 2. С наредбата се въвеждат изискванията на Директива 2003/40/ЕО на Комисията от 16 май 2003 г. за установяване на списъка, границите на концентрация и изискванията към етикетирането за съставките на натуралните минерални води и условията за употреба на обогатен с озон въздух за обработката на натурални минерални води и на изворни води (ОВ, специално българско издание 2007 г., глава 13, том 39) и Директива 2009/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г. относно експлоатацията и предлагането на пазара на натурални минерални води.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 3. Наредбата се приема на основание чл. 5 от Закона за храните.

§ 4. Натурални минерални, изворни и трапезни води, бутилирани до влизане в сила на тази наредба и етикетирани в съответствие с Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели, приета с Постановление № 178 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 68 от 2004 г.), могат да се предлагат на пазара до изчерпване на наличните количества.

§ 5. Указания по прилагане на наредбата дава министърът на здравеопазването.

§ 6. Контролът по спазване изискванията на наредбата се извършва от регионалните здравни инспекции.

Изисквания и критерии към проучванията за издаване на сертификат за минерална и изворна вода, предназначени за бутилиране за питейни цели

I. Геоложките и хидрогеоложките проучвания трябва да предоставят следната информация:

1. Точното място на водовземане с данни за надморската височина, нанесени върху карта с мащаб не по-голям от 1:1000.
2. Подробен доклад за геоложкия строеж и хидрогеоложките характеристики на находището.
3. Литоложки тип и стратиграфско описание на находището.
4. Описание на операциите по водохващането и добиването.
5. Информацията по чл. 67, ал. 4, т. 1 и 2 от Закона за храните.
6. Данни за проектиране и изграждане на санитарно-охранителна зона.

II. Проучванията относно физичните характеристики, химичните и физико-химичните качества трябва да установят:

1. Дебита на източника.
2. Температурата на водата при излизането ѝ на повърхността и температурата на въздуха.
3. Връзката между литоложкия тип на находището и естеството и вида на минералните вещества във водата – само за натуралните минерални води.
4. Сухия остатък на водата при 180°C и 260°C – само за натуралните минерални води.
5. Електропроводимостта или съпротивлението на водата при определена температура на измерване.
6. Активната реакция (pH) на водата.
7. Съдържанието на аниони и катиони във водата – само за натуралните минерални води.
8. Съдържанието на нейонизираните елементи във водата – само за натуралните минерални води.
9. Съдържанието на микроелементи във водата – само за натуралните минерални води.
10. Физико-химичния и химичен състав на водата по показателите на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели – само за изворни води.
11. Радиологичните характеристики при всяка от експлоатираните за добива на водата, точки на излизане на повърхността.
12. Относителните изотопни нива на съставните елементи на водата: кислород (O^{16} – O^{18}) и водород (протий, деутерий, тритий), в случаите, когато е необходимо.
13. Токсичността на някои съставни елементи на водата, като се отчитат определените за всеки един от тях стойности.

III. Микробиологичните анализи, извършени при всяка от експлоатираните за добива на водата, точки на излизане на повърхността, съгласно приложение № 5, табл. 1.

IV. Фармакологичните и клиничните анализи, които трябва да се извършват в съответствие с научно признати методи, следва да са подходящи за особените характеристики на натуралната минерална вода и въздействието ѝ върху човешкия организъм, като диуреза, стомашни и чревни функции, компенсиране на минерален дефицит (само за натуралните минерални води).

Установяването на последователност и съгласуваност на съществен брой клинични наблюдения може, където е подходящо, да замени цитираните по-горе анализи. Клиничните анализи могат в подходящи случаи да заменят посочените анализи, при условие че последователността и съгласуваността на съществен брой наблюдения позволяват постигането на същите резултати.

Образец на сертификат за натурална минерална вода

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
С Е Р Т И Ф И К А Т

№
от Г.

Този сертификат удостоверява, че минералната вода при точката/точките на
излизане на повърхността, разкрита/разкрити чрез
.....
(наименование на съоръжението)
от находище
(наименование на находището)
населено място, община,
област

Има следните:

А. Геоложки и хидрогеоложки характеристики:

Местоположение

Формираща среда на минералната вода

Подхранване на находището

Колектор на минерална вода

Експлоатационно водовземно съоръжение

Експлоатационни ресурси

Водовземане

Санитарно-охранителна зона

Б. Състав

1. Аниони	mg/l	2. Катиони	mg/l
.....			
Сух остатък при 180°C	mg/l	H ₂ SiO ₃	mg/l
Сух остатък при 260°C	mg/l	Обща минерализация	mg/l
Електропроводимост при 25°C µS/cm		Въглероден диоксид	mg/l
pH			
Сероводород (сулфиди или окисляеми от йод серни съединения)			mg/l
Температура			
Външен вид (органолептични характеристики):			

3. Микроелементи mg/l

4. Радиологични показатели

5. Микробиологични показатели

Заклучение:

(Посочва се съответствието на минералната вода с изследваните показатели, както и установените отклонения или повишени стойности, изискващи съответното обозначаване при етикетирание или обработка на водата преди бутилиране. Идентифицират се всички характерни за минералната вода естествени съставки, които не са резултат от замърсяване.)

В. Свойства

Минералната вода от експлоатираните за добива ѝ точки на излизане на повърхността, находище, населено място, община, област, може да се използва за бутилиране за питейни цели.

Специфични условия за бутилиране (посочват се, когато има такива).

Сертификатът е валиден за срок от 5 години от датата на издаването му.

Приложение № 3
към чл. 6, ал. 1, т. 1 и ал. 2 и чл. 30, ал. 1, т. 1

Естествено присъстващи съставки в натуралните минерални води и максимални стойности, които, ако бъдат надвишени, биха представлявали риск за общественото здраве

Съставки ⁽¹⁾	Максимални стойности (mg/l)
Антимон	0,0050
Арсен	0,010 (общо)
Барий	1,0
Бор	1,0
Кадмий	0,003
Хром	0,050
Мед	1,0
Цианид	0,070
Флуориди	5,0
Олово	0,010
Манган	0,50
Живак	0,0010
Никел	0,020
Нитрати	50
Нитрити	0,1
Селен	0,010

Забележка.

⁽¹⁾ Съставките се определят по въведени с БДС методи за изпитване, отговарящи на изискванията на приложение № 6.

Изисквания към радиологичните качества на минералните води

Показатели ⁽¹⁾	Максимални стойности	Единица
Тритий ⁽⁵⁾	100	Bq/l
индикативна доза ⁽²⁾⁽³⁾	0,10	mSv/year
обща алфа-активност	0,5 ⁽⁴⁾	Bq/l
обща бета-активност	1,0 ⁽⁴⁾	Bq/l
естествен уран	0,03 ⁽⁶⁾	mg/l

Забележки:

⁽¹⁾ Показателите тритий, обща алфа-активност и обща бета-активност се определят по въведени с БДС методи за изпитване.

⁽²⁾ С изключение на тритий, калий-40, радон и кратко живеещите му разпадни продукти.

⁽³⁾ Съответствието по показателя индикативна доза се оценява по контролни нива на обща алфа-активност и обща бета-активност. При превишаване на контролно ниво се извършва експертна оценка на индикативната доза от органите на държавния здравен контрол, определени да извършват здравно-радиационен контрол на съответната територия.

⁽⁴⁾ Контролно ниво.

⁽⁵⁾ Анализира се само при наличие на антропогенен източник на тритий в района на хранване на подземните води.

⁽⁶⁾ Стойността се отнася за естествения уран като химичен елемент.

Приложение № 5

**към чл. 6, ал. 1, т. 3 и ал. 8, чл. 9, ал. 6 и 7, чл. 10, ал. 6, т. 2, чл. 11, ал. 1, т. 2,
чл. 14, т. 2, чл. 30, ал. 1, т. 3, чл. 31, ал. 1, т. 2 и чл. 32, ал. 1, т. 2**

**Микробиологични изисквания към качеството на натуралните минерални,
изворните и трапезните води**

Табл. 1

Показател	Максимална стойност	Единица
Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми във водата при всяка от експлоатираните за добива ѝ точки на излизане на повърхността: ⁽¹⁾		
- при 20 до 22°C за 72 часа ⁽²⁾	Не повече от 20	KOE/ml
- при 37°C за 24 часа ⁽³⁾	Не повече от 5	KOE/ml
Колиформи при 37°C и 44,5°C	0/250	KOE/ml
Ешерихия коли (<i>Escherichia coli</i>) при 37°C и 44,5°C	0/250	KOE/ml
Фекални стрептококи	0/250	KOE/ml
Спорообразуващи сулфитредуциращи анаеробни бактерии	0/50	KOE/ml
Псевдомонас аеругиноза (<i>Pseudomonas aeruginosa</i>)	0/250	KOE/ml
⁽¹⁾ Показателят не се определя за трапезни води, ако същите се произвеждат с вода от водопроводната мрежа.		
⁽²⁾ върху среда „агар-агар“ или смес „агар-желатин“		
⁽³⁾ върху среда „агар-агар“		

Табл. 2

Показател	Максимална стойност	Единица
Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми във водата след бутилиране: ⁽¹⁾		
- при 20 до 22°C за 72 часа ⁽²⁾	Не повече от 100	KOE/ml
- при 37°C за 24 часа ⁽³⁾	Не повече от 20	KOE/ml
Колиформи при 37°C и 44,5°C	0/250	KOE/ml
Ешерихия коли (<i>Escherichia coli</i>) при 37°C и 44,5°C	0/250	KOE/ml
Фекални стрептококи	0/250	KOE/ml
Спорообразуващи сулфитредуциращи анаеробни бактерии	0/50	KOE/ml
Псевдомонас аеругиноза (<i>Pseudomonas aeruginosa</i>)	0/250	KOE/ml
⁽¹⁾ Общият брой колонии на жизнеспособни микроорганизми трябва да се измери до 12 часа след бутилирането, като водата се поддържа при 4°C ± 1°C по време на 12-часовия период.		
⁽²⁾ върху среда „агар-агар“ или смес „агар-желатин“		

⁽³⁾ върху среда „агар-агар“
--

Микробиологичните анализи се извършват по въведени с БДС методи, основани на принципа за определяне на най-вероятно число (НВЧ) или на принципа на мембранната филтрация.

КОЕ – Колонообразуващи единици

Характеристики (*) на методите за анализ на съставките от приложение № 3

Съставки	Точност на параметричната стойност в % ⁽¹⁾	Прецизност на параметричната стойност ⁽²⁾	Граница на откриване в % на параметричната стойност ⁽³⁾	Забележки
Антимон	25	25	25	
Арсен	10	10	10	
Барий	25	25	25	
Бор	10	10	10	
Живак	20	10	20	
Кадмий	10	10	10	
Манган	10	10	10	
Мед	10	10	10	
Никел	10	10	10	
Нитрати	10	10	10	
Нитрити	10	10	10	
Олово	10	10	10	
Селен	10	10	10	
Флуориди	10	10	10	
Хром	10	10	10	
Цианиди	10	10	10	(4)

Забележки:

(*) Аналитичните методи за измерване на концентрациите на съставките, изброени в приложение № 3, трябва да могат най-малко да измерват концентрации, равни на параметричната стойност, с определената точност, прецизност и граница на откриване. Независимо от чувствителността на използвания метод за анализ резултатът се изразява, като се използва най-малко същият брой десетични знаци, както за максималната стойност, посочена в приложение № 3.

(1) Точност е систематичната грешка и представлява разликата между средната стойност на голям брой повторно извършени измервания и точната стойност.

(2) Прецизност е случайната грешка и обикновено се изразява като стандартно отклонение (в дадена партида и между партиди) на представителни резултати спрямо средната стойност. Приемливата прецизност е равна на удвоеното относително стандартно отклонение.

(3) Граница на откриване е:

- или три пъти относителното стандартно отклонение в дадена партида обичайна проба, съдържаща ниска концентрация на параметъра,

- или пет пъти относителното стандартно отклонение в дадена партида работна проба.

⁽⁴⁾ Методът трябва да позволява определяне на общия цианид във всичките му форми.

Образец на сертификат за изворна вода

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

С Е Р Т И Ф И К А Т

за изворна вода

№

от Г.

Този сертификат удостоверява, че водата при точката/точките на излизане на
повърхността разкрита/разкрити чрез

.....
(наименование на съоръжението)

.....,
(идентификационен код и наименование на подземното водно тяло)

населено място, община,
област

Има следните:

А. Геоложки и хидрогеоложки характеристики:

1.1. Физико-химични и химични показатели

1.2. Радиологични показатели

1.3. Микробиологични показатели

Заклучение: По състав съответства на изискванията на Наредба № 9 от 2001 г. за
качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

Водата от използваната/ите за добива ѝ точка/точки на излизане на повърхността,
....., подземно водно тяло,
населено място, община, област
....., може да се използва за бутилиране на изворна вода за питейни цели.

Сертификатът е валиден за срок от 5 години от датата на издаването му.

Приложение № 8

към чл. 13, ал. 2 и 3, чл. 14, т. 1, чл.16, ал. 4 и 5 и чл. 33, ал. 1, т. 2, б. „г“

**Максимални стойности за остатъците от обработка на натурални минерални,
изворни и трапезни води с обогатен с озон въздух**

Остатък от обработката	МС ⁽¹⁾ µg/l
Разтворен озон	50
Бромати	3 ⁽²⁾
Бромоформ	1

Забележки:

⁽¹⁾ Максимална стойност. Съответствието с максималните стойности се контролира от бизнес оператора по време на бутилиране или друга форма на пакетиране, предназначена за крайния потребител и периодично от регионалните здравни инспекции.

⁽²⁾ За трапезни води максималната стойност е съгласно приложение № 1, табл. Б на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

Означения и критерии за етикетиране на бутилираните натурални минерални води

Означения	Критерии
С ниска минерализация	Съдържание на минерални соли, изчислено като фиксиран остатък, не по-високо от 500 mg/l
С много ниска минерализация	Съдържание на минерални соли, изчислено като фиксиран остатък, не по-високо от 50 mg/l
С висока минерализация	Съдържание на минерални соли, изчислено като фиксиран остатък, по-високо от 1500 mg/l
Съдържа бикарбонати	Съдържание на бикарбонати, по-високо от 600 mg/l
Съдържа сулфати	Съдържание на сулфати, по-високо от 200 mg/l
Съдържа хлориди	Съдържание на хлориди, по-високо от 200 mg/l
Съдържа калций	Съдържание на калций, по-високо от 150 mg/l
Съдържа магнезий	Съдържание на магнезий, по-високо от 50 mg/l
Съдържа флуориди	Съдържание на флуориди, по-високо от 1 mg/l
Съдържа желязо	Съдържание на двувалентно желязо, по-високо от 1 mg/l
Кисела	Съдържание на свободен въглероден диоксид, по-високо от 250 mg/l
Съдържа натрий	Съдържание на натрий, по-високо от 200 mg/l
Подходяща за приготвяне на храна за кърмачета	Съдържание на натрий, не по-високо от 20 mg/l
	Съдържание на нитрати, не по-високо от 10 mg/l
	Съдържание на нитрити, не по-високо от 0,02 mg/l
	Съдържание на флуориди, не по-високо от 0,7 mg/l
	Съдържание на сулфати, не по-високо от 240 mg/l
	Съдържание на манган, не по-високо от 0,05 mg/l
	Съдържание на арсен, не по-високо от 0,005 mg/l
Подходяща за бедна на натрий диета	Съдържание на натрий, по-малко от 20 mg/l
Може да има разслабително действие	Ако е посочено в сертификата по чл. 67 от Закона за храните
Може да има диуретично действие	Ако е посочено в сертификата по чл. 67 от Закона за храните